

[Baunsgaard.]

urettens standpunkt, men alligevel, selv med denne erfaring henstiller jeg til de to partier nu at lytte til det radikale venstre.

Der er nemlig sket en udvikling, som venstre og det konservative folkeparti i deres iver efter at få demonstreret deres nye overbevisning synes at have overset. Parterne på arbejdsmarkedet har i dag langt større forståelse af interessefællesskabet end tidligere; erfaringer fra tidligere konflikter og den offentlige debat, sådanne konflikter giver anledning til, synes at have bibragt parterne en erkendelse af interessefællesskabet såvel som en erkendelse af, at den samfundsmæssige interesse i undgåelse af storkonflikter er til stede. Vi så det under overenskomstforhandlingerne i 1958, og vi har konstateret det derved, at den styrkelse af forligsmandsinstitutionen, der blev gennemført af folketinget i januar måned 1958, havde tilslutning fra arbejdsmarkedets parter. Det gror altså; men så gælder det også om, at man ikke foretager sig handlinger, som slår den voksende forståelse over ende. Det bedste, man kan gøre i dag i denne sag, er derfor at pleje udviklingen hos parterne og styrke forståelsen.

Jeg må derfor, selv om jeg som før nævnt mener, at en debat om disse ting er gavnlig, advare imod, at man fører debatten under sådanne former, at den mere får præg af partipolitiske manøvrer end af saglig interesse. Jeg minder i denne forbindelse om, at arbejdsretskommissionen sidder endnu, at arbejdsmarkedets parter i et underudvalg drøfter septemberforliget, at forhandlingsreglerne også fremtidig meget gerne skulle præges af den forståelse, som var indeholdt i reglerne for 1958-forhandlingerne. Endelig minder jeg om, at arbejdsministeren i 1958 gav udtryk for, at også han erkendte, at det kunne blive påkrævet, at kommissionen igen tog problemet op omkring visse livsvigtige funktioner.

Som fremhævet af det ærede medlem hr. Axel Kristensen ved fremsættelsen har i mange år ingen konflikt fået lov til at løbe

ud, og jeg tror også, det er rigtigt at sige, at hvis samfundsdelæggende konflikter truer, må lovgivningsmagten som den ansvarlige over for nationen træde til.

Parterne på arbejdsmarkedet skylder samfundet at tale sig til rette, og i tilfælde, hvor det ikke er muligt, da at ordne sagen igennem frivillig voldgift. Det skylder man samfundet i erkendelse af de forskellige gruppers afhængighed af hinanden. Jeg tror også, det vil være klogt at indstille sig på det, så meget mere som man har 30 års erfaring for, at samfundet ikke kan tolerere samfundsdelæggende konflikter.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det standpunkt, jeg her har givet udtryk for, ganske nøje svarer til det, som det radikale venstre fremførte forud for valget i 1957 i det såkaldte Nyborgprogram, som det radikale venstre udsendte i januar 1957. Jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et kort citat heraf:

„I tilknytning til de forventede mere rationelle forhandlingsregler mellem arbejdsmarkedets parter gennemføres en styrkelse af forligsmandsinstitutionen. Opstår til trods for sådanne nyordninger til forebyggelse af konflikter alligevel konfliktsituationer, der vil standse livsvigtige samfundsfunktioner, skal parterne kunne vælge mellem en af dem selv iværksat voldgift eller en af folketinget institueret voldgift.“

Man gik altså her over til det synspunkt, at parterne, i det øjeblik en omfattende arbejdskonflikt blev aktuel, skulle kunne vælge mellem en af parterne selv nedsat voldgift og en af folketinget vedtaget voldgift.

Nu vil jeg gerne gøre opmærksom på, at vi i 1957 fik mere rationelle forhandlingsregler, og det høje folketing gennemførte den ønskede styrkelse af forligsmandsinstitutionen i januar 1958. Udviklingen er således i bedste overensstemmelse med det, det radikale venstre udtrykte i sit valgprogram af 1957, og vi har derfor også i vor Nyborgudtalelse fra januar måned i